Czy moje dziecko cierpi na autyzm?

24/05/2016

Słowo AUTYZM DZIECIĘCY budzi w rodzicach przerażenie i lęk. W głowie wielu z nich pojawia się pytanie czy TO da się wyleczyć?

Liczba osób z zaburzeniami autystycznymi wzrosła w ostatnich latach. Nie jest jednak pewne, czy oznacza to wzrost zachorowań, czy też specjaliści potrafią dziś z większą precyzją rozpoznać objawy i postawić diagnozę.

Wcześnie postawiona diagnoza i podjęcie terapii psychologicznej, edukacyjnej, sensorycznej, jak również zapewnienie opieki biomedycznej w wielu przypadkach daje duże szanse na wyrównanie nieharmonijnego rozwoju.

Co zatem powinno zaniepokoić rodziców w zachowaniu ich dziecka? Gdzie mogą zgłosić się po pomoc?

Autyzm Dziecięcy zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10) jest całościowym zaburzeniem rozwoju. Objawy ujawniają się do 3 roku życia i obejmują nieprawidłowości w interakcjach społecznych, komunikacji oraz powtarzający się i stereotypowy repertuar zachowań, zainteresowań, aktywności. Zaburzenia autystyczne występują 3-4 razy częściej u chłopców niż u dziewcząt.

Ponadto w ostatnich latach specjaliści coraz większą uwagę zwracają na specyficzne funkcjonowanie organizmu dzieci z autyzmem (m.in. ich układ odpornościowy, nietolerancje pokarmowe).

Świat psychiczny dziecka z Autyzmem

Od początku życia dziecka można zaobserwować nieprawidłowości w interakcjach społecznych. Dziecko z Autyzmem nie reaguje na uczucia innych, nie zmienia swojego zachowania w zależności od kontekstu społecznego, nie wykorzystuje sygnałów społecznych.

Podobnie częste są zaburzenia komunikacji. Dzieci nie wykorzystują posiadanych umiejętności językowych, cechuje je mała zmienność ekspresji języka, nie potrafią prowadzić dialogu słownego lub nie mówią wcale. Dzieci z Autyzmem nie są twórcze w procesach myślowych. Upośledzona jest również zabawa oparta o wyobraźnię i społeczne naśladowanie. Przy próbach nawiązania kontaktu (werbalnych i niewerbalnych) brak jest emocjonalnej odpowiedzi. Dzieci z Autyzmem nie dzielą się spontanicznie osiągnięciami, spostrzeżeniami, radością, zainteresowaniami.

Autyzm dziecięcy charakteryzują również ograniczone, powtarzające się, stereotypowe wzorce zachowań, zainteresowań i aktywności. Dzieci z Autyzmem często utrzymują pewną rutynę w zachowaniu i codziennych czynnościach, sztywność w szerokim zakresie codziennego funkcjonowania, przestrzeganie określonych rytuałów. Mogą stawiać duży opór przed zmianą szczegółów ich otoczenia (np. przemeblowanie pokoju). Niekiedy występuje stereotypowa koncentracja zainteresowań na datach, drogach, rozkładach jazdy. Wiele dzieci z autyzmem przejawia szczególne zainteresowanie cyframi, literami, kształtami i kolorami.

Dla Autyzmu charakterystyczne są także stereotypie ruchowe (częste powtarzanie identycznych gestów, ruchów) np. machanie rączkami lub paluszkami, złożone ruchy całego ciała, machanie głową, kręcenie się wokół własnej osi. W autyzmie występują również stereotypie językowe. Dzieci powtarzają fragmenty filmów lub te same sekwencje językowe. Często mamy do czynienia także z zainteresowaniem niefunkcjonalnymi elementami przedmiotów, jak zapach czy smak, np. dzieci nie bawią się ulubionym samochodem lecz wąchają go.

Obok specyficznych cech diagnostycznych występuje szereg niespecyficznych problemów: lęki (fobie), zaburzenia snu i odżywiania się, napady złości, agresja (także autoagresja).

Większości dzieci autystycznych brakuje spontaniczności, inicjatywy, pomysłowości w organizowaniu sobie wolnego czasu. Mają trudność w podejmowaniu decyzji dotyczących złożonych czynności (nawet jeśli same zadania mieszczą się w zakresie ich możliwości).

Świat zmysłów dziecka z Autyzmem

U większości dzieci autystycznych obserwuje się zaburzenia sensoryczne czyli dotyczące zmysłów. Mówi się tu o nieprawidłowych reakcjach na bodźce dotykowe, węchowe, smakowe, wzrokowe, słuchowe, jak również układu przedsionkowego. Oznacza to, że dziecko w zmieniony sposób „odczuwa" otoczenie. Może np. unikać hałaśliwych miejsc lub wręcz przeciwnie z uwielbieniem włączać głośno muzykę i przykładać ucho do głośnika; z przyjemnością wąchać albo unikać pewnych zapachów; unikać lub preferować pewne smaki; z uwielbieniem świecić sobie latarką w oczy; nagminnie wkładać różne przedmioty do buzi; nie tolerować pewnych materiałów odzieżowych; unikać przytulania; szeptania do ucha. Do tego dochodzą problemy w napięciu mięśniowym i wiele innych. Przykładów jest niezliczona ilość. Dziecko dąży do stymulowania sfer mało wrażliwych i unika stymulowania sfer nadwrażliwych, np. dziecko z mało wrażliwym czuciem głębokim może nie odczuwać dużego bólu przy bolesnych stłuczeniach, a wręcz preferować mocne doznania dotykowe. Natomiast dziecko z nadwrażliwym słuchem będzie zatykało uszy przy pewnych dźwiękach (np. sygnale karetki pogotowia, głośnej muzyce, wodzie spuszczanej w toalecie). Bodźce z otoczenia mogą być bardzo nieprzyjemne dla dziecka i w znaczący sposób będą mu przeszkadzać w codziennym funkcjonowaniu i rozwoju.
Dzieciom zwykle zalecana jest odrębna terapia z zakresu Integracji Sensorycznej (SI), gdzie podczas specjalnie przygotowanych ćwiczeń i z pomocą odpowiedniego sprzętu do SI w sposób kontrolowany dostarczane są bodźce zmysłowe. SI dąży do tego, aby odbierane przez zmysły i przetwarzane przez mózg informacje ze świata zewnętrznego były prawidłowo przekształcane w celowe i efektywne działanie.

Organizm dziecka z Autyzmem

Liczne badania przeprowadzane w ostatnich latach zwracają także szczególną uwagę na biomedyczną stronę Autyzmu. Temat jest coraz wnikliwiej badany i niezwykle obszerny. Organizmy osób z autyzmem funkcjonują nieco inaczej niż przeciętnego człowieka. Zwraca się tu uwagę na ich słaby układ immunologiczny, nietolerancje pokarmowe na gluten i kazeinę, skłonność do zachorowań na grzybice (w tym szczególnie układu pokarmowego), skłonność do chorób jelit (w tym charakterystyczne zaburzenie zwane „zespołem cieknącego jelita"), zwiększona ilość metali ciężkich w organizmie. W związku z tym dzieciom z Autyzmem zaleca się przestrzeganie diety bezglutenowej i bezmlecznej, aby wyeliminować niekorzystne działanie peptydów na ich organizmy, jak również diety bezcukrowej, która wspomaga leczenie grzybic. Często dzieci z Autyzmem

poddawane są oczyszczaniu z metali ciężkich oraz suplementacji pierwiastkami, których brakuje im w organizmie. Niejednokrotnie dobrze poprowadzone leczenie medyczne stwarza warunki do dalszej terapii, gdyż eliminuje wiele niekorzystnych zachowań wynikających z działania peptydów, grzybów i metali ciężkich na mózg dziecka.

Gdzie szukać pomocy?

Należy pamiętać, że wcześnie postawiona diagnoza zwiększa szanse na sukces w całym procesie leczenia: medycznego, psychologicznego, jak i sensorycznego.

Obecnie w Polsce działa kilka placówek prowadzących diagnozę dzieci z Autyzmem, w tym Fundacja SYNAPSIS w Warszawie,INSTYTUT PSYCHIATRII I NEUROLOGII w Warszawie, jak również palcówki prywatne. Niestety często czas oczekiwania na diagnozę jest bardzo długi.

Rodzice sami mogą jednak wiele zdziałać. Czekając na termin diagnozy warto wybrać się do placówek zajmujących się terapią dzieci z Autyzmem z prośbą o konsultację i wskazówki o postępowanie z dzieckiem do momentu diagnozy.